

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

M Ū S O R F Ū Z E T

1986. március - április hó

Március 12. /szerda/

16,30 óra Videofilm a Bükki Nemzeti Park földtani értékeiről

Varga Ferenc - Áts József

Karsztvizeink védelmében /17'/

Rombarlangok a Bükki Nemzeti Parkban /22'/

/A felvetett kérdésekre Varga Ferenc, a Bükki Nemzeti Park geológiai felügyelője válaszol./

Az előadás helye:

Miskolc, MTESZ Székház

Szemere u. 4.

Március 17. /hétfő/

17.00 óra Forrásy Csaba

Kamerával a természetben /denevér- és más természetfotók/

Az előadó 6x6-os színes diák segítségével mutatja be az állatok fénySOROMPÓVAL történő fénykepezését.

Az előadás helye:

Budapest, VI.,

Anker köz 1.

félemelet 11. sz.

Április 24. /csütörtök/

16.30 óra Nagymihály Zoltán - Szenthe István:

Az István-lápai-barlang új térképének bemutatása

Ferenczy Gergely - Kiss János - Kováts Zsolt -
dr. Lénárt László - Szenthe István:

A Láner Olivér /Spirál/-barlang /feltárástörténet,
a barlang térképe, a képződmények bemutatása diával,
a barlangban megfigyelhető földtani érdekességek/

Az előadás helye:

Miskolc, MTESZ Székház

Szemere u. 4.

1. sz. terem

M E G H Í V Ó

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1986. március 22-én 10 órakor

a MTESZ Székház /Bp. V., Kossuth Lajos tér 6.8./
135. sz. termében
tartandó

TISZTÚJÍTÓ KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉSÉRE.

Napirend:

- 1/ Elnöki megnyitó
- 2/ Főtitkári beszámoló
- 3/ Számvizsgáló Bizottság jelentése
- 4/ Vita
- 5/ Kitüntetések, jutalmak átadása
- 6/ Jelölő Bizottság jelentése
- 7/ Szavazás

Szünet - Büfé

Vetített képes előadás

- 8/ A Szavazatszámoló Bizottság jelentése
- 9/ Elnöki székfoglaló és zárszó

A küldöttközgyűlés nyilvános, azon minden társulati tag részt vehet, szavazati joggal azonban csak a küldöttek rendelkeznek.

H Í R E K

1952 augusztusában az MHT Miskolci Csoportja Zsombolykutató Munkabizottsága néven tevékenykedő barlangkutatók egy 41 m hosszú, 13 m mély barlangot tártak fel a Bükk-hegységi Létrás-tetőn: a Spirál-barlangot, melynek bejárata 1983-ra beomlott. A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület fiataljai 1983. évi nyári táboruk óta folyamatosan dolgoztak a beomlott barlang újrainvitásán, majd további kutatásán. Kb. 10 m hosszú, közel függőleges járatot eltömő kőtörmelék kibontása, majd egy kellemetlen szűkületen való átkúszás után 1985. december 8-án új barlangrész vált ismertté, melynek hosszúsága és keresztmetszeti méretei sokszorosai a régen ismert barlangnak.

Az így megismert barlangot az egyesület tagjai 1985-ben elhúnyt társukról, Láner Olivérről, a Bükk-hegység barlangjainak - köztük a Spirál-barlangnak - kiemelkedő kutatójáról kívánják elnevezni.

Az új barlangrész a szűkület után nagyméretű ferde teremmel folytatódik, amelynek különös szépségét vízeséshez hasonlító cseppkőlefolyások és egy három méter magas állócseppkő adja. A teremből két 15 m mély akna indul, amelyek egy lenti - kb. 3 x 5 m-es - kis teremben futnak össze. Innen a barlang jelenlegi legmélyebb pontjait két közel párhuzamos repedésben leereszkedve érhetjük el, melyekből a továbbjutást agyagos ill. kőtörmelékes eltömődés zárja el.

Mérések és becslések alapján a barlang mélysége 60-65 m, hossza meghaladja a 200 m-t. A térképezési munkák jelenleg is folynak.

A Láner Olivér-barlangot a középső anizuszi mészkősáv kb. 36/53 településű rétegei zárják be. A barlang alaprajza hálózatos szerkezetű. A járatok a közel függőleges ÉK-DNY-i töréseket követik, álló ellipszis keresztmetszetűek síma falakkal. A járatok legmagasabb részén meanderezve futó mennyezeti félcsöveket láthatunk.

A bejárathoz közelebbi részeken fagy aprózó hatására bekövetkezett omlások ill. járatkitöltések vannak. A mélyebb részeket változatos cseppkőképződmények díszítik; ezen részek kitöltése -

különböző anyagú és kitettségű kavicsok - az egykori patakbe-
hordást bizonyítják.

A barlang morfológiai bélyegei, kitöltései alapján feltehetően
egykor zárt körülmények között, karsztvízszint alatt kialakult
üreg, mely később víznyelőként működött, kitöltődött, majd ex-
humálódott. A fagy hatására bekövetkező aprózódás a járatok el-
tömődésére nagy hatással volt.

A barlang bejárása csak vékony termetű kutatóknak és kötél se-
gítségével lehetséges.

1986. január 2-án 13.16-kor a barlangban tartózkodók 3[±]1 mp-en
keresztül jól hallható, de nem különösen erős morajlást észlel-
tek, amelyet valószínűleg a Bélapátfalva környéki, a Richter-
skála szerint 2,2 erősségű földrengés okozott.

A Láner Olivér-barlang kutatását kedvező kilátásokkal tovább
folytatjuk.

Kováts Zsolt

Az Acheron Barlangkutató Szakosztály 1986 januárjában rovarcsap-
dákat helyezett el a Mátyás-hegyi-barlangban. A csapdák 2,5 dl-
es befőttesüvegek, mindegyik alján kb. 0,5 dl folyadék.

Kérjük kutatótársainkat, hogy a csapdákat nem mozdítsák el he-
lyükről, és ne szemeteljenek bele.

Berhidai Tamás

Az Acheron Barlangkutató Szakosztály kéri a Mátyás-hegyi-barlang-
ban túrázókat, hogy az amúgyis szemetes barlangban ne szemetel-
jenek, és ne karbidoljanak még a barlangbejárat közelében sem.

Berhidai Tamás

A B.A.Z. megyei Természetbarát Egyesület kezdeményezésére a lillafüredi Anna-barlang fölött nyíló régi pincét a Bükki Nemzeti Park 1985-ben kb. 8 m-es lejtős táróval összenyitatta a barlanggal.

A Nemzeti Park felkérésére a Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya a pince első 25 m-es szakaszára kisebb kiállítást rendezett be.

A Bükk karsztja és barlangjai c. kiállítás 8 tárlóban és 7 tablón mutatja be a hegység földtani, közettani viszonyait, barlangi ásványait, fokozottan védett barlangjait, az ősrégészeti és őslénytani leleteket szolgáltatató barlangokat, a karsztvizek hasznosítását, a bükki barlangkutatást, az ország idegenforgalmi barlangjait, köztük részletesen a két lillafüredi barlang kialakulását, kutatását, térképét és korabeli dokumentumait.

A kiállítás 1985 december elején nyílt meg, s ezzel a barlang látogatóútvonala is megváltozott: a régi bejáratnál indul és a kiállítóteremben ér véget.

Hazslinszky Tamás

Választás Miskolcon

1985. december 9-én az Észak-magyarországi Területi Szervezet tisztújító klubdélutánt tartott, Adamkó Péter József-hegyi-barlang című vetített képes előadásával és a választásra készülő MKBT jelölőbizottság 4 tagjának részvételével.

A választás eredménye a következő:

Tiszteletbeli elnök:	dr. Juhász András
Elnök:	dr. Bársonyos Jenő
Alelnök:	Borbély Sándor
Titkár:	dr. Lénárt László
Ifjúsági titkár:	Szántó Ádámné
Vezetőségi tagok:	dr. Hanusz Árpád hegedűs Ferenc Kositzky József Szabó József Szentesi Ferenc

valamint a Területi Szervezethez tartozó csoportok képviselői.

Dr. Lénárt László

Az Oktatási Bizottság közleménye

A Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszer keretében 1986-ban barlangi kutatásvezetői tanfolyamot tervezünk. Előzetes elképzeléseink szerint 2 hét időtartammal, táborjelleggel és várhatóan a Bükk-hegységben, május végén - június elején, önköltséggel.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy 1987. december 31-e után az OKTH barlangkutatási engedélyt csak képzett barlangi kutatásvezetőkkel rendelkező szervezeteknek fog kiadni, tehát a tanfolyamon való részvétel a csoportoknak is érdeke.

A tanfolyamra jelentkezőknek minimálisan barlangjáró 2 tanfolyam vizsgájával /vagy felmentéssel/ kell rendelkezniük.

Érdeklődés esetén kérjük az alábbi jelentkezési lapot kitöltve március 20-ig beküldeni az MKBT Titkárságára. Végleges időpontot, költséget a jelentkezőknek megküldjük.

Oktatási és Közművelődési
Bizottság

Jelentkezési lap

Név:

Cím:

Csoport:

Iskolai végzettség:

Személyi szám:

Elvégzett tanfolyamok:

Dátum:

aláírás

Az MTSZ Barlang Bizottság közleménye

Amint arról a csoportvezetőket már korábban levélben értesítettük, a MTSZ Barlang Bizottság a Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszer keretében, 1986. március 15-23. között bentlakásos "Barlangjáró II." /technikai/ tanfolyamot rendez.

E tanfolyam vizsgálója nélkülözhetetlen ahhoz, hogy valaki a kutatásvezetői vagy barlangi túravezetői tanfolyamot elvégezhesse.

A tanfolyamra jelentkezés feltétele:

- meglévő "Barlangjáró I." /alapfokú/ tanfolyami végzettség
- kifogástalan állapotú felszerelés

A jelentkezéseket legkésőbb 1986. március 4-ig kérjük eljuttatni a MTSZ Barlang Bizottságához /1065 Bp. Bajcsy-Zsilinszky út 31./

A részvételi díj: 1500 Ft, ami tartalmazza a tanfolyam díját, a vizsgadíjat, valamint a szállás és étkezés költségeit. A tanfolyam helyszíne Bódvaszilas kutatóház és környéke. Az oda- és visszautazásról mindenki saját maga gondoskodik. Gyülekezés március 14-én délután.

Mivel a tanfolyam létszáma korlátozott /max. 20 fő/ kérjük a jelentkezési határidő pontos betartását. A jelentkezéseknél a vidékieket előnyben részesítjük. A jelentkezések elfogadásáról március 10-ig értesítést küldünk.

Azok számára, akik a tanfolyamról valamilyen ok miatt nem szereztek tudomást - amennyiben a létszám még nem telített - lehetőséget biztosítunk arra, hogy 1986. március 11-én /kedden/ 18-20 óra között személyesen vagy telefonon /112-467/ pótlólag jelentkezzenek a Természetbarát Szövetségben.

Szükséges felszerelés: túraöltözék, túrafelszerelés, meleg hálósák, barlangi alapfelszerelés, fő- és tartalékvilágítás, bekötés /beülő, mellbekötő/, mászófelszerelés, készlet vagy transzportzsák.

A biztonságot érintő felszerelések meglétét és kifogástalan állapotát ellenőrizzük.

F E L H Í V Á S !

A Magyar Természetbarát Szövetség szeretné elősegíteni, hogy az arra érdemes barlangkutatók minél nagyobb számban részt vehessenek a Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson, illetve az ahhoz kapcsolódó különböző hazai szervezésű expedíciókon.

Korlátozott számban lehetőség van arra, hogy sport-útlevelet és hivatalos OTSH kikérőt biztosítsunk az azt igénylő MTSZ tagok számára.

Mivel valutakeret nem áll a rendelkezésünkre, csak azok pályázatát tudjuk elfogadni, akik hivatalos meghívóval rendelkeznek, melyben a meghívók a teljes ellátást is vállalják, vagy megfelelő valutaösszeget biztosító BC számla birtokosai.

Az útlevelkeret korlátozott volta miatt és az elosztás barlangkutató érdemeken alapuló igazságossága érdekében a kérelmeket egyénileg bíráljuk el.

A jelentkezéseket legkésőbb 1986. március 31-ig kérjük eljuttatni az MTSZ Barlang Bizottságához /1065 Bp. Bajcsy-Zsilinszky út 31./.

Az igénylések az alábbiakat tartalmazzák:

- hivatalos meghívó vagy BC számla másolata /bankigazolás/,
- expedícióban való részvétel esetén az expedíció és az arra való felkészülés terve, programja illetve rövid beszámoló a felkészülés állásáról /több jelentkezőnél elég egy példányban/,
- azok számára, akik nem expedíció keretében kívánnak utazni a Kongresszusra, a részvétel minőségének megjelölése, és ha előadást tart, az előadás rövid vázlata,
- a Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszeren belüli végzettsége,
- említésre méltó hazai és nemzetközi barlangkutató sporteredményeinek rövid felsorolása /csak expedícióban résztvevőknek/,
- szakosztályvezető felelősséget vállaló ajánlása.

A feltételek viszonylag terjedelmes volta, mely a minél igazságosabb elosztást és hazánk megbízható, tekintélyt szerző vagy legalább megőrző képviselőjét kívánja szolgálni, reméljük nem okoz a jelentkezők számára megoldhatatlan nehézséget.

A későn érkező, pontatlan vagy hiányos adatokat tartalmazó pályázatok nem tudjuk figyelembe venni.

MTSZ Barlang Bizottság

F E L H Í V Á S !

Tekintettel arra, hogy az UIS IX. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszusa ez év nyarán, nem minden tagtársunk által elérhető helyen kerül megrendezésre, tervbe vettük, hogy az ott elhangzó magyar előadásokat a Kongresszus előtt itthon is megismertetjük tagságunkkal. Erre az alkalomra előzetesen a Vándorgyűlést tartjuk a legalkalmasabbnak.

Kérjük mindazokat, akik előadást szándékoznak tartani a Kongresszuson, előadásuk néhány mondatos összefoglalóját 1986. március 15-ig küldjék meg a Társulatunknak a Műsorfüzetben történő közlés céljára, valamint vállalják el, hogy előadásukat a Társulat rendezvényén ismertetik.

Támogatásukat és egyetértésüketelőre is köszönjük.

Titkárság

Ajánló bibliográfia a spanyolországi UIS Kongresszusra készülőknek

1. MILLS, L.D.J.: Caves and Caving in Matienzo
BCRA Transaction /8/ 1981. 2. sz. /ápr./
p. 53-63 BS = 3145
2. CHISWELL, W.: Sima GESM: A Trip to the Bottom
GASV bollettino attività 1981
1981. p. 25-29 BS = 3685
3. HOCHMUTH, Z.: SIMA G.E.S.M. '81 Studija cesta Slovenskej
speleolgičkej spolocnosti do krasovych
oblasti Pyrenejského polostrova
SPRAVODAJ /13/ 1982.
p. 6-19 BS = 3952
4. Groupe: Le karst de gypse de Sorbas Almería,
Espagne
SPELUNCA 1983., 12. füzet /okt-dec/
p. 25-28 BS = 3755
5. - : ANUARIO 1982 - Federacion Espanola de
Espeleologia /Barcelona, 1983/
BS = 3941
6. GANFORMINA MORENO: Monografias espeleological la
sima g.e.s.m. /-1098 mts/ /Malaga, 1983/
- BS = 4062

7. Puch, C.: Les grans cavitats Espanyoles
EXPLORACIONES 1983. 7. füzet
p. 110-115 BS = 4014
8. GENUITE, P.: La Torca Uriello - Massif central des
Picos de Europa, Asturias, Espagne
SPELUNCA 1984., 16. füzet /okt-dec/
p. 14-18 BS = 3997
9. SEFTON, M.: Cave explorations around Tresviso, Picos
de Europa, Northern Spain 1975-1983
CAVE SCIENCE /11/ 1984. 4. sz. /dec/
p. 219-237 BS = 4069
10. GONZALEZ SUARES: Les Picos Europa
SPELUNCA 1985., 19. füzet /júl-szept/
Különszám!
p. 64 BS = 4209
11. J. MONTORIOL-POUS, MARTIN ROMERO: Estudio vulcano-
espeleologico de la cueva de Don Justo
/Isla de el Hierro Canarias/
SPELEON 1980., 25. füzet
p. 83-91 BS = 3219

/BS = nyilvántartási szám a Társulat könyvtárában/

A kiadványok a Társulat Titkárságán megtalálhatók.

- o -

Újból rendszeresen megjelenik a barlangtan nemzetközi folyóirata, az International Journal of Speleology. A kiadvány szerkesztése kiadása Hollandiából átkerült Olaszországba. A lap magas színvonalú, újat mondó, általános jellegű tanulmányokat közöl főleg angol nyelven. Kívánatos lenne, hogy magyar szakemberek írásai is megjelenjenek a kiadvány szerkesztés alatt álló új számaiban.

A kiadvány számára írt cikket a következő címre kell elküldeni:

Prof. Valerio Sbordoni, Editor, International Journal
of Speleology, Dipartimento di Biologia Animale e dell'
Uomo, Viale delle Università 32, 00161 ROME /Italia/

A kézirat elkészítésének előírásai megkaphatók a Társulat Titkárságán.

Dr. Balázs Dénes

MEGJELENT !

BARLANGBIBLIOGRÁFIAI FIGYELŐ 1985. 2. füzete

A füzet a Társulathoz 1985. június 15. és 1985. december 15. között 19 országból beérkezett 53 folyóirat 140 füzetéből közel 1000, valamint 9 hazai folyóirat cikkeiből válogatott 68 cikket és kiadványt ismertet /regionális statisztikai adatok, expedíciók, kutatási hírek, karszt- és barlangvédelem, térképezés, barlangkutatási tematika, hidrológia, elméleti karsztológia, hazai folyóiratokból, hírünk a világban, barlangi képződmények/.

Ha érdekel a nemzetközi barlangkutatás itthon is elérhető irodalma, vagy annak valamely részterülete, ismerd meg a BBF korábbi számait /1981-től/. Kaphatók a Titkárságon.

Ára: 20 Ft

ELŐKÉSZÜLETBEN LÉVŐ KIADVÁNYOK

1. Miskolcon a TIT Városi Szervezete a Barlangjárás - barlangkutatás alapfokon című kiadvány megjelentetését tervezi.

A kiadvány kb. 100-120 gépelt oldal terjedelmű, előreláthatólag 50 Ft-os áron.

A kiadványra vonatkozó megrendeléseket a mellékelt jelentkezési lapon március 31-ig kérjük a Társulat Titkárságára eljuttatni.

2. A Medicina Könyvkiadó Sportszerkesztősége 1987-ben vagy 88-ban szeretné megjelentetni Mátyás Vilmos: Bihar-hegység turistakalauzát. A könyv három fő részre tagolódna:
I. Nagyhavas /Munte/ és Biharfüred környéke.
II. Csodavár Galbina, Rézbánya és Nagy-Bihar környéke

III. A Bihar-hegységhez csatlakozó királyerdei és béli hegyek természeti nevezetességei.

A könyvet 100 barlangtérkép és környezeti részletterképek illusztrálnák. Kivitele Keszthelyi Ernő Alacsony-Tátra című könyvéhez hasonlítana. Terjedelme kb. 240-300 oldal. Ára: egészvászon + envelope kötésben kb. 100 Ft. A könyv megjelenése attól függ, összegyűlik-e a kiadáshoz szükséges példányszám.

Kérjük tagtársainkat, hogy a mellékelt megrendelőlapon példányszám megjelölésével március 15-ig a Titkárságra jelentsék be igényüket. Amennyiben a vásárlás a Társulaton keresztül történik, a kiadó 10 % engedményt biztosít a vevőknek.

RENDKÍVÜLI KIADVÁNYAKCIÓ

1986. március 1. - május 1.

Társulatunk az előző két év sikerére való tekintettel az idén is megismétli a régi kiadványok 50 %-os kedvezménnyel történő értékesítését.

Az akció idején a következő kiadványok kerülnek féláron értékesítésre:

	ár /Ft/	akció ár /Ft/
Karszt és Barlang 1962/II.	35	18
" 1963/I., II.	35	18
" 1964/I., II.	35	18
" 1965/I., II.	35	18
" 1966/I., II.	35	18
" 1967/I-II.	35	18
" 1968/I-II.	35	18
" 1969/I., II.	35	18
" 1970/I., II.	35	18
" 1971/I., II.	35	18
" 1973/I-II.	35	18
" 1974/I.	35	18
Karszt- és Barlangkutató /Évkönyv/ II-VI., IX.	70	35
Beszámoló 1977	45	23
" 1978	50	25
" 1979	45	23
" 1980	45	23
70 éves a szervezett magyar karszt- és barlangkutató	70	35
Karszthidrológiai Szimpózium I-II.	400	200

Visszaküldendő március 31-ig
Cím: 1061 Bp. Anker köz 1.

MEGRENDELŐ LAP

A Barlangjárás - barlangkutatók alapfokon című kiadványhoz

Név:

Cím:

Példányszám:

Dátum:

aláírás

Visszaküldendő március 10-ig
Cím:1061 Bp. Anker köz 1.

MEGREDELŐ LAP

Mátyás Vilmos: Bihar-hegység turistakalauza c.
kiadványhoz

Név:

Cím:

Példányszám:

Dátum:

aláírás

MTESZ - egyesületi használatra !

Kiadja: Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

Felelős kiadó: Hazslinszky Tamás

Készült: 980 példányban

86/0404 MTESZ Házinyomda, Bp.

Felelős vezető: Boncza Gábor